

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos ūkio ministro
2016 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 4-337

**2014–2020 METŲ EUROPOS SAJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 5 PRIORITETO „APLINKOSAUGA, GAMTOS IŠTEKLIŲ DARNUS
NAUDOJIMAS IR PRISITAIKYMAS PRIE KLIMATO KAITOS“
PRIEMONĖS NR. 05.4.1-LVPA-R-821 „SAVIVALDYBES JUNGIANČIŲ TURIZMO
TRASŲ IR TURIZMO MARŠRUTŲ INFORMACINĖS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA“
PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 1**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-LVPA-R-821 „Savivaldybės jungiančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397 (toliau – Veiksmų programa), 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.4.1-LVPA-R-821 „Savivaldybės jungiančių turizmo trasų ir turizmo maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektai) vykdytojai, įgyvendindami pagal Aprašą finansuojamus projektus, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. 4-933 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.2. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės);

2.3. Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų regionų projektų atrankos tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2014 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 1V-893 „Dėl iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų regionų projektų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Regionų projektų atrankos tvarkos aprašas).

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“ ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos

Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“.

4. Apraše vartojamos kitos sąvokos:

4.1. **Biudžetinė įstaiga** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 2 straipsnyje.

4.2. **Lankytinos vietos** – viešieji kultūros ir gamtos paveldo objektai ir vietovės, turinčios gamtinę, kultūrinę, estetinę, istorinę ar kitokią vertę ir pritaikytos lankymui.

4.3. **Turizmo maršrutas** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 238 „Dėl Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programos patvirtinimo“.

4.4. **Turizmo trasa** – kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos turizmo įstatyme.

4.5. **Ženklavimo infrastruktūros objektai** – Kelių eismo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“, 1 priede nurodyti informaciniai kelio ženklai Nr. 628 „Krypties rodyklė į lankytiną vietą“ (išskyrus krypties rodyklę į lankytiną vietą su grafiniu lankytinos vietos vaizdu) ir Nr. 629 „Lankytinos vietos pavadinimas“, informaciniai stendai, krypties rodyklės pėstiesiems, lankytinas vietas jungiančių dviračių trasų, vandens turizmo trasų ženklavimo priemonės, neįgaliesiems skirtos ženklavimo priemonės.

5. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – Ministerija) ir viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra (toliau – įgyvendinančioji institucija).

6. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – negražinamoji subsidija.

7. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama regiono projektų planavimo būdu.

8. Pagal Aprašą projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 5 792 400 Eur (penkių milijonų septynių šimtų devyniasdešimt dviejų tūkstančių keturių šimtų eurų) Europos Sąjungos (toliau – ES) struktūrinių fondų (Europos regioninės plėtros fondo) lėšų.

9. ES struktūrinių fondų lėšų regionams limitai:

9.1. pagal Aprašą skiriamų finansavimo lėšų paskirstymas regionams:

Regiono pavadinimas	ES struktūrinių fondų lėšų suma, Eur
Alytaus	611 420
Kauno	825 953
Klaipėdos	933 220
Marijampolės	396 887
Panevėžio	289 620
Šiaulių	289 620
Tauragės	396 887
Telšių	504 153
Utenos	825 953
Vilniaus	718 687
Iš viso:	5 792 400

9.2. Priemonei skirtos ES struktūrinių fondų lėšos, dėl kurių kasmet turi būti pasirašytos projektų sutartys, pagal regionus:

Regiono pavadinimas	ES lėšų suma, Eur							Iš viso konkrečiam regionui per 2014–2020 m.
	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	
Alytaus				421880			189540	611420

Kauno				569908			256045	825953
Klaipėdos				643922			289298	933220
Marijampolės				273852			123035	396887
Panevėžio				199838			89782	289620
Šiaulių				199838			89782	289620
Tauragės				273852			123035	396887
Telšių				347866			156287	504153
Utenos				569908			256045	825953
Vilniaus				495894			222793	718687
Iš viso regionams konkrečiais metais:				3996756			1795644	5792400

9.3. Priemonei skirtos ES struktūrinių fondų lėšos, kurios kasmet turi būti pripažįstamos deklaruotinomis, pagal regionus:

Regiono pavadinimas	ES lėšų suma, Eur									
	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Iš viso konkrečiam regionui per 2015–2023 m.
Alytaus			253128	168752		113724	75816			611420
Kauno			341945	227963		153627	102418			825953
Klaipėdos			386353	257569		173579	115719			933220
Marijampolės			164311	109541		73821	49214			396887
Panevėžio			119903	79935		53869	35913			289620
Šiaulių			119903	79935		53869	35913			289620
Tauragės			164311	109541		73821	49214			396887
Telšių			208719	139146		93772	62515			504153
Utenos			341945	227963		153627	102418			825953
Vilniaus			297536	198358		133676	89117			718687
Iš viso regionams konkrečiais metais:			2398054	1598702		1077386	718258			5792400

10. Priemonės tikslas – įrengti turizmo ženklinimo infrastruktūrą ir užtikrinti turistų bei lankytojų informuotumą apie turizmo maršrutuose ir turizmo trasose esančias lankytinas vietas.

11. Pagal Aprašą remiama veikla – informuoti ir žymėti lankytinas vietas skirtos ženklinimo infrastruktūros, t. y. ženklų (išskyrus informacinius kelio ženklus, nurodytus Kelių eismo taisyklių 1 priedo 628 punkte (krypties rodyklė į lankytiną vietą su grafiniu lankytinos vietos vaizdu), nuorodų, informacinių stendų ir pan., projektavimas, gamyba, įrengimas.

12. Pagal Apraše nurodytas remiamas veiklas regionų projektų sąrašą (-us) numatoma sudaryti 2016 metų III ketvirtį. Regionų projektų sąrašas (-ai) visam Priemonės lėšų limitui turi būti sudarytas iki 2018 m. gruodžio 31 dienos.

II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

13. Pagal Aprašą galimi pareiškėjai yra savivaldybių administracijos, galimi partneriai yra biudžetinės įstaigos, viešieji juridiniai asmenys, kurių savininko (dalininko) teises ir pareigas įgyvendina biudžetinė įstaiga.

14. Pareiškėju (projekto vykdytoju) ir partneriu gali būti tik juridiniai asmenys. Pareiškėjais (projekto vykdytojais) ir partneriais negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

15. Partnerio (-ių) įtraukimo į projektą būtinumas turi būti pagrįstas paraiškoje. Kai paraiška teikiama kartu su partneriu (-iais), prie paraiškos turi būti pridedama galiojančios jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties kopija, kurioje turi būti nustatytos šalių prievolės ir atsakomybė už iš finansavimo lėšų įsigytą ir (ar) sukurtą turtą ir jo priežiūrą bei turto priežiūrai reikalingų investicijų užtikrinimą. Jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį pasirašo pareiškėjas ir visi projekto partneriai.

16. Pareiškėjas (projekto vykdytojas) yra atsakingas už projekto įgyvendinimą.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

17. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių III skyriaus dešimtajame skirsnyje nustatytus bendruosius reikalavimus.

18. Projektas turi atitikti šiuos specialiuosius projektų atrankos kriterijus, patvirtintus 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos Stebėsenos komiteto 2015 m. lapkričio 26 d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-10.1 (12) ir 2016 m. kovo 24 d. posėdžio nutarimu

Nr. 44P-13.1 (15):

18.1. projektas prisideda prie Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 238 „Dėl Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programos patvirtinimo“ (toliau – Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programa), įgyvendinimo (vertinama, ar planuojami įgyvendinti projektai atitinka Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programos antrojo tikslo „Didinti Lietuvos, kaip turistinės valstybės, žinomumą ir gerinti jos įvaizdį“ 3 uždavinio „Diegti Lietuvoje turizmo objektų informacinės ženklinimo sistemos priemonės“ veiklą);

18.2. projektas turi atitikti regiono plėtros planą, patvirtintą regiono plėtros tarybos sprendimu (vertinama, ar projekto pareiškėjas, projekto veiklos atitinka regiono plėtros plano priemonių plane nurodytą informaciją apie projekto pareiškėją, projekto veiklas, o finansavimo dydis neviršija regiono plėtros plano priemonių plane nurodyto projekto finansavimo dydžio pagal kiekvieną iš šaltinių);

18.3. projektu numatomos vykdyti turizmo trasų ir maršrutų informacinės infrastruktūros plėtros veiklos turi jungti 2 ar daugiau savivaldybių (vertinama, ar įgyvendinant projektą

informacinė turizmo infrastruktūra bus įrengiama turizmo trasose ir maršrutuose, jungiančiuose 2 ar daugiau savivaldybių);

18.4. projekto veiklos, kuriomis numatoma įrengti kelio ženklus, turi atitikti Lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių LVMOT 15, patvirtintų Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus 2015 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. V(E)-4 „Dėl Lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių LVMOT 15 patvirtinimo“ (toliau – Lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklės), 7 punkte nustatytus reikalavimus (vertinama, ar įgyvendinant projekto veiklas, kuriomis numatoma įrengti kelio ženklus, bus įrengiami tik Lankytinų vietų ir laikinų renginių maršrutinio orientavimo automobilių keliuose taisyklių 7 punkte nustatyti informaciniai kelio ženklai Nr. 628 „Krypties rodyklė į lankytiną vietą“ (išskyrus krypties rodyklę į lankytiną vietą su grafiniu lankytinos vietos vaizdu) ir Nr. 629 „Lankytinos vietos pavadinimas“).

19. Pagal Aprašą nefinansuojami iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojami didelės apimties projektai.

20. Pagal Aprašą finansavimas nėra teikiamas pareiškėjui ir partneriui, jei jis yra priskiriamas sunkumų patiriančios įmonės kategorijai, kaip ji apibrėžta Komisijos komunikate – Gairėse dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (2014/C 249/01).

21. Teikiamų pagal Aprašą projektų veiklų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 24 mėnesiai nuo iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto sutarties (toliau – projekto sutartis) pasirašymo dienos.

22. Tam tikrais atvejais dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpis, nurodytas Aprašo 21 punkte, gali būti pratęstas Projektų taisyklių nustatyta tvarka ne ilgiau kaip 6 mėn. ir nepažeidžiant Projektų taisyklių 213.1 ir 213.5 papunkčiuose nustatytų terminų.

23. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

24. Projektu turi būti siekiama:

24.1. stebėsenos rodiklio „Įrengti ženklinimo infrastruktūros objektai“, kodas P.N.817, minimali siektina rodiklio reikšmė – 1 150;

24.2. projektu turi būti siekiama Aprašo 24.1 papunktyje nustatyto stebėsenos rodiklio reikšmių, atsižvelgiant į pateiktoje lentelėje konkrečiam regionui nustatytas tarpines ir galutines stebėsenos rodiklio reikšmes:

Regionas	<i>Įrengti ženklinimo infrastruktūros objektai (P.N.817)</i>	
	Tarpinė reikšmė 2018 m. pab.	Galutinė reikšmė 2023 m. pab.
Alytaus	84	121
Kauno	114	164
Klaipėdos	129	185
Marijampolės	55	79
Panevėžio	40	58
Šiaulių	40	58
Tauragės	55	79
Telšių	70	100
Utenos	114	164
Vilniaus	99	143
Iš viso:	800	1150

25. Aprašo 24.1 papunktyje nurodyto Priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklio skaičiavimo aprašas nustatytas Priemonių įgyvendinimo plane. Visų Priemonės įgyvendinimo

stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašai skelbiami ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

26. Projekto parengtumo reikalavimai nėra taikomi.

27. Negali būti numatyti projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

28. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui.

29. Projekto veikla turi būti pradėta įgyvendinti ne anksčiau nei nuo projekcinio pasiūlymo dėl regiono projektų įgyvendinimo (toliau – projektinis pasiūlymas) pateikimo įgyvendinančiajai institucijai dienos ir ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo projekto sutarties pasirašymo dienos. Projekto išlaidos nuo projekcinio pasiūlymo registravimo dienos iki projekto sutarties pasirašymo yra patiriamos pareiškėjo ir partnerio rizika.

30. Projektas ir projekto veiklos negali būti finansuotos ar finansuojamos iš kitų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (ar) savivaldybės, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms sumokėti skyrus ES struktūrinių fondų lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir (arba) sumokėtos daugiau nei vieną kartą.

31. Pagal Aprašą valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2012 C 326, p. 47) 107 straipsnyje, ir *de minimis* pagalba, kuri atitinka 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) nuostatas, neteikiama.

IV SKYRIUS

TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

32. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurios patvirtintos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) (toliau – Rekomendacijos) ir paskelbtos interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt, išdėstytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

33. Didžiausia galima projektui skirti finansavimo lėšų suma yra 579 240 Eur (penki šimtai septyniasdešimt devyni tūkstančiai du šimtai keturiasdešimt eurų). Mažiausia galima skirti finansavimo lėšų suma yra 26 066 Eur (dvidešimt šeši tūkstančiai šešiasdešimt šeši eurai).

34. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 85 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, t. y. iš ES struktūrinių fondų skiriamas finansavimas negali viršyti 85 proc. Pareiškėjas ir (arba) partneris privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau nei 15 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

35. Pareiškėjas ir (arba) partneris savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo didesne, nei reikalaujama, lėšų suma.

36. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo ir (ar) partnerio (-ių) lėšų.

37. Partnerių padarytos išlaidos projektui įgyvendinti, atitinkančios šiame Aprašo skyriuje nurodytas sąlygas, yra tinkamos finansuoti išlaidos, bet jas kompensuoja projekto vykdytojas. Finansavimą, skirtą projektui įgyvendinti, tiesiogiai gauna tik projekto vykdytojas, kuris atsiskaito su partneriais. Partneriai tiesiogiai finansavimo lėšų negauna. Finansuojamąją dalį partneriams stebi

ir patikrina įgyvendinančioji institucija, gavusi mokėjimo prašymą. Projekto vykdytojas privalo partneriams skirtą finansavimo sumą pervesti per 5 darbo dienas nuo jos gavimo. Projekto vykdytojas negali naudoti partneriui skirto finansavimo.

38. Pagal Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra nustatytos 1 lentelėje.

1 lentelė. Tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos.

Išlaidų kategorijos eil. nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	Netinkamos finansuoti išlaidos.
2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkamos finansuoti išlaidos.
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Tinkamomis finansuoti išlaidomis yra laikomos: 3.1. informacinių kelio ženklų Nr. 628 „Krypties rodyklė į lankytiną vietą“ (išskyrus krypties rodyklę į lankytiną vietą su grafiniu lankytinos vietos vaizdu) ir Nr. 629 „Lankytinos vietos pavadinimas“, informacinių stendų, krypties rodyklių pėstiesiems, lankytinas vietas jungiančių dviračių trasų, vandens turizmo trasų ženklų, neįgaliesiems skirtų ženklinimo priemonių projektavimas, gamyba, įrengimas; 3.2. kadastrinių ir geodezinių matavimų, techninės priežiūros ir projekto vykdymo priežiūros, ekspertizių ir kitos susijusios išlaidos; 3.3. tik projekto įgyvendinimo laikotarpiu sukurto turto draudimas.
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	Tinkamomis finansuoti išlaidomis yra laikomos: 4.1. įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto, apimančio neįgaliesiems skirtas ženklinimo priemones (liečiamieji, taktiliniai žemėlapiai, ženklai, informuojantys apie infrastruktūros pritaikymą neįgaliesiems, informaciniai stendai su Brailio raštu, garso įranga ir kt.) įsigijimo išlaidos (įskaitant jo transportavimo, projektavimo, sumontavimo, vietos (aikštelės) paruošimo, instaliavimo, paruošimo naudoti, išbandymo, apmokymo naudotis, saugos instruktažo, techninės priežiūros ir susijusias išlaidas), taip pat programinės įrangos kūrimo, informacinių sistemų kūrimo ir (ar) modernizavimo išlaidos (įskaitant informacinių sistemų projektavimo, techninės priežiūros ir kitas susijusias išlaidas); 4.2. tik projekto įgyvendinimo laikotarpiu sukurto turto draudimas.
5.	Projekto vykdymas	Netinkamos finansuoti išlaidos.
6.	Informavimas apie projektą	Tinkamos finansuoti išlaidos – išlaidos privalomiems informavimo apie projektą veiksams, kurios gali sudaryti ne daugiau nei 1 procentą tinkamų finansuoti išlaidų.
7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų	Netiesioginių projekto išlaidų suma pagal fiksuotąją normą apskaičiuojama vadovaujantis Projekto taisyklių 10 priedu. Tinkamomis finansuoti išlaidomis yra laikomos: 7.1. administruojančio personalo darbo užmokestis ir išlaidos su darbo santykiais susijusiems darbdavio įsipareigojimams,

	normą	apskaičiuotiems teisės aktų nustatyta tvarka; 7.2. administruojančio personalo komandiruočių išlaidos, apskaičiuotos teisės aktų nustatyta tvarka; 7.3. su projekto administravimo reikmėmis susijusių prekių įsigijimo išlaidos.
--	-------	---

39. Projekto biudžetas sudaromas vadovaujantis Rekomendacijomis. Paraiškos formos projekto biudžeto lentelė pildoma vadovaujantis instrukcija Projekto biudžeto formos pildymas, pateikta Rekomendacijose.

40. Projekto išlaidos, apmokamos taikant Aprašo 1 lentelės 7 punkte nustatytą fiksuotąją projekto išlaidų normą, turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriaus trisdešimt penktajame skirsnyje nustatytus reikalavimus.

41. Visas projekte įsigijamas ilgalaikis materialusis turtas iki jo įsigijimo turi būti naujas (nenaudotas).

42. Pagal Aprašą kryžminis finansavimas netaikomas.

43. Pagal Aprašą netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos išlaidos:

43.1. nustatytos Projektų taisyklių VI skyriaus trisdešimt ketvirtajame skirsnyje;

43.2. neišvardytos kaip tinkamos finansuoti išlaidos Aprašo 38 punkte.

44. Projekto vykdytojui nepasiekus įsipareigotų pasiekti stebėsenos rodiklių reikšmių, taikomos Projektų taisyklių IV skyriaus dvidešimt antrojo skirsnio nuostatos.

V SKYRIUS PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

45. Pareiškėjas kvietime teikti projektinį pasiūlymą nustatyta tvarka regiono plėtros tarybai turi pateikti projektinį pasiūlymą pagal formą, nustatytą Regionų projektų atrankos tvarkos aprašo 1 priede. Projektiniai pasiūlymai teikiami iki kvietime teikti projektinius pasiūlymus nurodyto termino, kuris negali būti vėlesnis nei 2018 m. spalio 31 diena. Pareiškėjas privalo pateikti vieną projektinio pasiūlymo originalą ir jo priedus bei skenuotą projektinį pasiūlymą ir elektronines jo priedų versijas.

46. Pareiškėjas, ketinantis įgyvendinti projektą, kurio investicijos į turtą arba infrastruktūrą, reikalingą viešosioms paslaugoms, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, teikti, ir investicijų į nurodytus investavimo objektus išlaidų suma, išskyrus (atėmus) joms tenkantį pridėtinės vertės mokestį ir išlaidas, kurios apmokamos supaprastintai pagal iš anksto nustatytus dydžius (fiksuotuosius įkainius, fiksuotąsias sumas arba fiksuotąsias normas), viršija 300 000 Eur (tris šimtus tūkstančių eurų), kartu su projektiniu pasiūlymu turi pateikti:

46.1. investicijų projektą, parengtą pagal Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir / ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką, kuri skelbiama internetinėje svetainėje www.esinvesticijos.lt. Rengiant investicijų projektą, minimaliai turi būti išnagrinėtos ir palygintos projekto įgyvendinimo alternatyvos, nurodytos Optimalios projekto įgyvendinimo alternatyvos pasirinkimo kokybės vertinimo metodikos, patvirtintos 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos valdymo komiteto 2014 m. spalio 13 d. posėdžio sprendimo protokolu Nr. 35 (toliau – Kokybės metodika), 24-36 punktuose, atsižvelgiant į projekto investavimo objekto tipą. Papildomos alternatyvos taip pat gali būti išnagrinėtos pareiškėjo iniciatyva. Alternatyvos, kurioms taikomi teisiniai, ekonominiai, socialiniai apribojimai, nenagrinėjamos. Kokybės metodika skelbiama interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt;

46.2. užpildytą sąnaudų naudos analizės rezultatų lentelę, parengtą pagal formą, nustatytą Kokybės metodikos 4 priede, jei projektas priskirtas Kokybės metodikos 15.3 papunktyje nustatytam viešojo juridinio asmens nematerialiojo turto investavimo objekto tipui;

46.3. užpildytą sąnaudų efektyvumo analizės rezultatų lentelę, parengtą pagal formą, nustatytą Kokybės metodikos 5 priede, jei projektas priskirtas Kokybės metodikos 19.1 papunktyje nustatytam įrenginių investavimo objekto tipui.

47. Regiono plėtros taryba, regiono plėtros tarybos sekretoriatui įvertinus projektinius pasiūlymus, priima sprendimą dėl regiono projektų sąrašo (-ų) sudarymo. Į regiono projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų taisyklių 49 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į regiono projektų sąrašą, įgyja teisę teikti paraišką finansuoti projektą.

48. Siekdamas gauti finansavimą, pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama interneto svetainėje www.esinvesticijos.lt skiltyje „Finansavimas/Planuojami valstybės (regionų) projektai“ prie konkretaus planuojamo projekto „Susijusių dokumentų“.

49. Pareiškėjas pildo paraišką ir kartu su Aprašo 52 punkte nurodytais priedais Projektų taisyklių III skyriaus dvyliktajame skirsnyje nustatyta tvarka teikia ją, jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS), o jei nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės – įgyvendinančiajai institucijai raštu (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus).

50. Jei paraiškos gali būti teikiamos per DMS, pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

51. Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai paskelbia Projektų taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka.

52. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

52.1. partnerio (-ių) deklaraciją (-as), jei projektą numatyta įgyvendinti kartu su partneriu;

52.2. Klausimyną apie pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš ES struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų, jei pareiškėjas prašo pridėtinės vertės mokesčio išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, įtraukia šias išlaidas į projekto biudžetą. Forma skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant dokumento tipo „paraiškų priedų formos“;

52.3. finansavimo šaltinius privalomam 15 proc. tinkamų finansuoti išlaidų įnašui ir netinkamoms finansuoti išlaidoms padengti pagrindžiančius dokumentus;

52.4. galiojančios jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties patvirtintą kopiją, vadovaujantis Aprašo 15 punktu;

52.5. informaciją, reikalingą projekto atitikčiai projektų atrankos kriterijams įvertinti (Aprašo 3 priedas);

52.6. dokumentus, pagrindžiančius projekto biudžeto pagrįstumą (komerciniai pasiūlymai, nuorodos į rinkoje esančias kainas ir kt.);

52.7. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos leidimą (pritarimą) įrengti ženklavimo infrastruktūros objektus saugomoje teritorijoje (jei šio leidimo vykdymui veiklai reikalinga pagal teisės aktus ir projekto veiklas planuojama įgyvendinti saugomoje teritorijoje);

52.8. pareiškėjo ir partnerio metinių finansinių ataskaitų rinkinius (pastarųjų finansinių metų prieš pateikiant paraišką patvirtintos metinės finansinės atskaitomybės ir tarpinės finansinės

atskaitomybės paraiškos pateikimo metu (jei suformuota) (netaikoma, jeigu pareiškėjas yra pateikęs finansinių ataskaitų rinkinius valstybės įmonei Registrų centrui).

53. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma regiono projektų sąrašė, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

54. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių II skyriaus penktajame skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta įgyvendinančios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti paraiškas pagal regiono projektų sąrašą.

55. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame ir penkioliktajame skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede nustatytus reikalavimus.

56. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus Projektų taisyklių 118 punkte nustatyta tvarka. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.

57. Paraiškos vertinamos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo paraiškos gavimo įgyvendinančiojoje institucijoje dienos.

58. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą Projektų taisyklių 127 punkte nustatyta tvarka įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus raštu, vadovaudamasi Projektų taisyklių 13 punktu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, informuoja per DMS), taip pat Ministeriją ir vadovaujančiąją instituciją raštu, vadovaudamasi Projektų taisyklių 9 punktu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, informuoja per 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų posistemį SFMIS2014), nurodydama termino pratęsimo priežastis.

59. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Apraše, Projektų taisyklių 93 punkte ir Projektų taisyklių III skyriaus keturioliktajame ir penkioliktajame skirsniuose, juose nustatyta tvarka. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas raštu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės, informuojamas per DMS) per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos.

60. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskūsti Projektų taisyklių VII skyriaus keturiasdešimt trečiajame skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančios institucijos veiksmus ar neveikimą.

61. Įgyvendinančiajai institucijai baigus paraiškų vertinimą, sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų taisyklių III skyriaus septynioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka.

62. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos elektroniniu paštu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės – per DMS) pateikia šį sprendimą pareiškėjams.

63. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės projektų sutartys tarp pareiškėjų ir įgyvendinančiosios institucijos. Projektų sutartys yra keičiamos ar nutraukiamos Projektų taisyklių IV skyriaus devynioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka.

64. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių IV skyriaus aštuonioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatytą formą, parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti projekto sutartį galiojimo terminą Projektų taisyklių 166 punkte nustatyta tvarka. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi

teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą. Jeigu pareiškėjas atsisako pasirašyti projekto sutartį ar per nustatytą terminą jos nepasirašo, įgyvendinančioji institucija informuoja Ministeriją ir pareiškėją Projektų taisyklių 168 punkte nustatyta tvarka.

65. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

65.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas arba

65.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroninio pasirašymo priemonėmis su kvalifikuoto elektroninio parašo sertifikatais, atsižvelgiant į tai, kokią šio dokumento formą pasirenka projekto vykdytojas.

VI SKYRIUS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

66. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Projektų taisyklėse ir Apraše nustatytus reikalavimus.

67. Projekto vykdytojas sutartyje įsipareigoja užtikrinti, kad plėtojamuose turizmo maršrutuose ir turizmo trasose tiek savivaldybių, tiek regionų lygmeniu ženklavimo infrastruktūros objektai būtų įrengiami pagal vieningus projektavimo ir dizaino reikalavimus.

68. Projektų įgyvendinimo priežiūrai vykdyti sudaromas Priemonės projektų priežiūros komitetas, kurio sudėtis tvirtinama ūkio ministro įsakymu, o veiklos principai nustatomi šio komiteto darbo reglamente.

69. Penkerius metus po projekto finansavimo pabaigos turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas Projektų taisyklių IV skyriaus dvidešimt septintajame skirsnyje nustatyta tvarka.

70. Projekto vykdytojas turi apdrausti projekto įgyvendinimui skirtą ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įsigytas ar sukurtas iš projektui skirtu finansavimo lėšų, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų projekto įgyvendinimo laikotarpiui nuo tada, kai yra sukuriamas ar įsigyjamas. Draudiminio įvykio atveju projekto vykdytojas turi atkurti prarastą turtą, taip pat turi užtikrinti, kad tokio įsipareigojimo laikytųsi ir partneris (-iai).

71. Projektui gali būti skiriamas papildomas finansavimas Projektų taisyklių IV skyriaus dvidešimtajame skirsnyje nustatyta tvarka, jei projektas atitinka visus šiuos papildomus reikalavimus:

71.1. projektu yra panaudota ne mažiau kaip 70 procentų skirtu finansavimo lėšų;

71.2. yra pasiektos minimalios projekto sutartyje nustatytos siektinos rodiklių reikšmės;

71.3. nebuvo nustatyta projekto sutarties pažeidimų.

72. Jei projekto veiklos nepradėtos įgyvendinti per 3 mėnesius nuo projekto sutarties pasirašymo dienos, įgyvendinančioji institucija, suderinusi su Ministerija, turi teisę vienašališkai nutraukti projekto sutartį.

73. Projekto vykdytojas privalo informuoti apie įgyvendinamą ar įgyvendintą projektą Projektų taisyklių VII skyriaus trisdešimt septintajame skirsnyje nustatyta tvarka.

74. Projekto užbaigimo reikalavimai nustatyti Projektų taisyklių IV skyriaus dvidešimt septintajame skirsnyje.

75. Visi su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi Projektų taisyklių VII skyriaus keturiasdešimt antrajame skirsnyje nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA

76. Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų taisyklių III skyriaus vienuoliktajame skirsnyje.

77. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.
